

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 27. juuni 2023
(OR. en)

11107/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0214(NLE)

FISC 143
ECOFIN 654

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	26. juuni 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 342 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784 selles osas, mis puudutab direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 tehtud erandi kehtivusaega ja kohaldamisala

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 342 final.

Lisatud: COM(2023) 342 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 26.6.2023
COM(2023) 342 final

2023/0214 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

**millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784 selles osas, mis puudutab direktiivi
2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 tehtud
erandi kehtivusaega ja kohaldamisala**

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)¹ (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks, et lihtsustada käibemaksu kogumist või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Komisjonis 26. septembril 2022 registreeritud kirjas taotles Itaalia Vabariik luba kohaldada edasi erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 seoses käibemaksu tasumisega ning nõuetega arvete esitamiseks kauba tarnimise ja teenuste osutamise eest riigiasutustele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele ning teatavatele börsiettevõtetele.

Komisjonis 8. mail 2023 registreeritud kirjas muutis Itaalia oma taotlust ja palus piirata 1. juulist 2025 alates loa kohaldamisala nii, et see hõlmaks kaupade tarnimist ja teenuste osutamist riigiasutustele ning riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele. Vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 395 lõikele 2 teavitas komisjon 11. mail 2023. aasta kirjaga teisi liikmesriike Itaalia Vabariigi taotlusest. 12. mai 2023. aasta kirjas teatas komisjon Itaalia Vabariigile, et tal on olemas kogu teave, mida on vaja taotluse hindamiseks.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Pärast seda, kui Itaalia oli kasutusele võtnud statistikal põhineva kontrollisüsteemi, leidis ta, et riigiasutustele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste puhul esineb palju käibemaksupettusi. Sellise tegevuse lõpetamiseks taotles Itaalia 2014. aastal, et riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest tasumisele kuuluvat käibemaksu ei makstaks kaubatarnijale või teenuseosutajale, vaid kantaks maksuameti eraldiseisvale ja kinnisele pangakontole. Seda mehhanismi nimetatakse tavaliselt jagatud maksmiseks, kuna makse, mille klient tavajuhul kannab täielikult üle tarnijale (tasu tarne eest koos käibemaksuga), jaguneb järgmisteks osadeks: i) tasu, mis makstakse kaupade tarnijale või teenuste osutajale, ning ii) tasumisele kuuluv käibemaks, mis makstakse maksuhalduri kinnisele pangakontole.

Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2015/1401² anti luba kohaldada erandit kuni 31. detsembrini 2017. Sellega anti Itaaliale luba teha erand käibemaksudirektiivi artiklist 206 seoses käibemaksu tasumisega ning käibemaksudirektiivi artiklist 226 seoses nõuetega arvete esitamiseks.

Itaalia taotles erandit piiratud ajavahemikuks, mille jooksul töötada välja ja rakendada asjakohane kontrollisüsteem ning saada täit kasu elektroonilise arveldamise andmetest. Riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste puhul rakendatav elektroonilise arveldamise kohustus, mis võimaldab reaajas kontrollida üksikuid tehinguid ning riigiasutuste ostudelt tasumisele kuuluva käibemaksu täpseid summasid, peaks lubama Itaaliale asjaomast sektorit tavapäraste kontrollimeetoditega kontrollida, ilma et oleks vaja teha käibemaksudirektiivist erandeid, et kohaldada jagatud maksmise meetet.

Itaalia esitatud teabe kohaselt andis riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste puhul elektroonilise arveldamise kehtestamine maksuametile palju teavet arvete liikumise kohta, võimaldades kontrollida tehinguid ning nendega seotud käibemaksusummasid. Kuid töhusa kontrollisüsteemi teine element – kohustus edastada maksuametile kõikide väljastatud ja saadud arvete andmed – kehtestati alles alates 1. jaanuarist 2017. Meetme tõhususe

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² ELT L 217, 18.8.2015, lk 7–8.

saavutamiseks ning maksumaksjate maksukuulekuse parandamiseks oli tarvis rohkem aega. Sellest tulenevalt taotles Itaalia, et pikendataks erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 seoses riigiasutustele tarnitava kauba ja osutatavate teenustega.

Lisaks avastati Itaalias maksudest kõrvalehoidmisi sektoris, kus tarnitakse kaupa ja osutatakse teenuseid riigi kontrollitavatele äriühingutele ja väikesele, 40-liikmelisele börsiettevõtete rühmale. Selleks et võidelda niisuguse maksudest kõrvalehoidmisega ning hoida ära edasist käibemaksukahju riigi maksutuludele, taotles Itaalia, et erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 kohaldataks ka kõnealustele äriühingutele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste suhtes, kuna Itaalia peab neid äriühinguid riigiasutustega võrreldes samavõrd usaldusväärseteks. Tegemist on riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavate äriühingutega ning umbes 40 börsiettevõttest koosneva rühmaga, kokku ligikaudu 2 400 äriühinguga. Itaalia eeldas, et jagatud maksmise mehhanismi kohaldamisala laiendamine nimetatud äriühingutele aitab ära hoida maksudest kõrvalehoidmist, mis tuleneb sellest, et kaubatarbijad ja teenuseosutajad jätavad kõnealustele äriühingutele käibemaksu tasumata, ning et selle meetme kohaldamise tulemusel suureneb käibemaksutulu.

Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784³ anti luba pikendada laiendatud kohaldamisalaga erandi kehtivust kuni 30. juunini 2020. Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1105⁴ lubati erandi kohaldamist jätkata kuni 30. juunini 2023.

Jagatud maksmise mehhanism on osa meetmepaketist, mille Itaalia on kehtestanud maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks. See meetmepakett hõlmab muu hulgas elektroonilist arveldamist ja päevatasusid käsitlevate andmete elektroonilist edastamist. Elektrooniline arveldamine võeti kasutusele teatavate sektorite puhul alates 1. juulist 2018 ning üldiselt alates 1. jaanuarist 2019. Kõnealuse kohustuse kehtestamiseks anti luba nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/593⁵. Päevatasusid käsitlevate andmete elektroonilise edastamise puhul nõutakse, et jaemüügi ja muu sarnase tegevusega (mis ei hõlma arvete esitamise kohustust) tegelevad maksumaksjad säilitaksid päevatasusid käsitlevad andmed elektrooniliselt ja edastaksid need elektrooniliselt asutusele *Agenzia delle Entrate*. Viimati nimetatud kohustus hakkas kehtima 1. jaanuaril 2020 ning maksukohustuslaste puhul, kelle käive ületab 400 000 eurot, 1. juulil 2019. Meetmepakett on asendanud muud kontrollimeetmed ning võimaldab Itaalia maksuametil ristkontrollida ettevõtjate deklareeritud erinevaid tehinguid ning jälgida käibemaksusummade tasumist. Viimaste seadusandlike muudatustega kehtestati kohustus teha maksumaksjatele viivitamata kättesaadavaks elektrooniliste arvete, piiriüleste tehingute ja elektrooniliste tasude põhjal saadud andmed käibemaksuga maksustatavate tehingute kohta, et lihtsustada nõuete täitmist; nii on käibedeklaratsioonid *Agenzia delle Entrate* poolt eeltäidetud ning korrapäraselt koostatakse käibemaksuteated, mida maksumaksjad saavad aktsepteerida või täiendada.

Otsuse (EL) 2017/784 põhjenduse 7 kohaselt ei oleks pärast selle süsteemi täielikku rakendamist enam vaja teha erandit direktiivist 2006/112/EÜ, et kohaldada jagatud maksmise meetet. Siiski, nagu on märgitud otsuse 2020/1105 põhjenduses 8, oli meetmete tõhusust nende hiljutise rakendamise tõttu veel vara täielikult hinnata. Võttes arvesse raskusi, millega Itaalia COVID-19 pandeemia tõttu silmitsi seisis, oli maksukohustuslastel keerulisem oma arveldussüsteemides nõutavaid muudatusi rakendada ja maksuhalduritel oma kontrolli- ja IT-süsteeme kohandada. Niisiis võib meetme kehtivuse lõppemisel olla märkimisväärne negatiivne mõju maksudest kõrvalehoidmise vastasele võitlusele ja käibemaksu kogumisele

³ ELT L 118, 6.5.2017, lk 17.

⁴ ELT L 242, 28.7.2020, lk 4.

⁵ Nõukogu 16. aprilli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/593, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 218 ja 232 (ELT L 99, 19.4.2018, lk 14–15).

ning maksukohustuslaste halduskuludele. Seetõttu lubati jagatud maksmise mehhanismi kohaldada veel 30. juunini 2023.

Nüüd leiab Itaalia, et jagatud maksmise mehhanism ja kohustuslik elektrooniline arveldamine on koos hästi toiminud ja ning tänu sellele on käibemaksupettus märkimisväärselt vähenenud ning et seetõttu peaksid mõlemad meetmed jääma kehtima, kuna jagatud maksmise mehhanism on pettuste ennetamise vahend, samas kui elektrooniline arveldamine on pettuste avastamise vahend.

Itaalia sõnul seisneb jagatud maksmise mehhanismi tõhusus selles, et see toimib maksudest kõrvalehoidmise juhtumite suhtes ennetavalt, tagades nii suurema tulu laekumise kui mis tahes muu meede, mis seisneb järelkontrollis. Isegi kui kontrollid viiakse läbi õigel ajal ja viivitamata, ei taga tagantjärele võetud meetmed alati maksudest kõrvalehoidmise tulemusel tekkinud maksuvõlgnevuse tõhusat sissenõudmist. Kuigi elektrooniline arveldamine (või arveandmete esitamine juhul, kui elektrooniline arveldamine ei ole kohustuslik) on äärmiselt tõhus meede, võib pärast kontrolli tegemist ilmned, et maksudest kõrvalehoidjal ei ole võla tasumiseks vajalikku finantssuutlikkust. Seetõttu väidab Itaalia, et jagatud maksmise mehhanism on väga tõhus vahend, kui kauba või teenuse saaja on maksukuulekam kui tarnija või teenuse osutaja. Seetõttu leiab Itaalia, et need meetmed täiendavad, mitte ei asenda üksteist.

Selleks et täita oma kohustust see meede järk-järgult kaotada, muutis Itaalia 8. mail 2023 komisjonis registreeritud kirjaga oma taotlust ja palus jätta alates 1. juulist 2025 erimeetme kohaldamisalast välja kaupade tarnimine ja teenuste osutamine Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsal (FTSE MIB) indekseeritud äriühingutele. See ajavahemik võimaldab maksukohustuslastel, keda erandi kohaldamisala piiramine mõjutab, teha oma tegevuses vajalikke kohandusi ja Itaalia ametiasutustel jälgida, kas meede on tõhus, ning piisavalt hinnata võimalike muude meetmete võtmist.

Tuleb märkida, et jagatud maksmise mehhanismi üks tagajärg on see, et maksukohustuslastest kaubatarnijad või teenuseosutajad ei saa tasaarveldada sisendkäibemaksu kaubatarnetelt või osutatud teenustelt tasutud käibemaksuga. Nad võivad olla pidevalt krediitdipositsioonis ja peavad maksuametilt taotlema selle käibemaksu tagastamist. Teisalt aga võimaldab Itaalia teatud tingimustel neil kaubatarnijatel ja teenuseosutajatel klientidelt saamata jäänud käibemaksu tasaarveldada muude Itaalias tasumisele kuuluvate maksudega, leevendades nõnda rahavoopõrleemi, mis võiks muidu tekkida ettevõtjatel, kes on kohustatud Itaalias makse maksma. Itaalia esitatud andmete kohaselt kestis käibemaksutagastuse menetlus 2021. aastal keskmiselt 68 päeva, samas kui jagatud maksmise raames maksukohustuslastele esitatud taotluste puhul oli see keskmiselt 63 päeva.

Eespool toodut arvesse võttes tehakse ettepanek kiita heaks Itaalia taotlus erandi kehtivuse pikendamiseks, kuid üksnes kuni 30. juunini 2026 (Itaalia taotletud 31. detsembri 2026 asemel). See ajavahemik peaks olema piisav, et hinnata asjaomastes sektorites maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks võetud meetmete tõhusust. Selleks ajaks on ettevõtjatel ja maksuametil paremad võimalused teha oma süsteemides vajalikud kohandused.

Arvestades erandi laia kohaldamisala, on oluline tagada vajalik kontroll erandi kohaldamise üle ja eriti hinnata meetme mõju käibemaksupettustele ning erandi kohaldamisalasse jäävate maksukohustuslaste käibemaksutagastustele. Seepärast peab Itaalia esitama 15 kuud pärast erandi kehtima hakkamist aruande, milles kirjeldatakse käibemaksu tagastamise protsessi seoses erandi kohaldamisalasse jäävate kaubatarnijate ja teenuseosutajate (maksukohustuslaste) olukorraga. Aruandes tuleb eelkõige esitada andmed selle kohta, kui palju kulus keskmiselt aega käibemaksu tegelikuks tagastamiseks kõnealustele maksukohustuslastele, ja tuua välja probleemid, mis võisid sellega seoses ette tulla.

Kõnealuses aruandes tuleb esitada ka erinevad meetmed, mida on rakendatud maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks erandiga hõlmatud tarnete puhul, nende jõustumise kuupäev ning hinnang nende tõhususele.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Erand on kooskõlas asjaomases poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega.

Komisjon esitas 8. detsembril 2022 ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ digiajastu käibemaksueeskirjade osas⁶. Ettepaneku üks peamisi eesmärke on võidelda käibemaksupettuste vastu, rakendades elektroonilisel arveldamisel põhinevaid digitaalse aruandluse nõudeid. Kui niisugune muudatus vastu võetakse, võimaldab see liikmesriikidel rakendada kohustuslikku elektroonilist arveldamist ja kaotada vajadus taotleda selliste süsteemide rakendamiseks täiendavaid erandeid käibemaksudirektiivist. Nagu eespool märgitud, on andmete esitamine maksuhaldurile elektroonilise arveldamise teel koos jagatud maksmise menetlusega osa meetmepaketist, mille Itaalia on käibemaksupettuste vastu võitlemiseks kehtestanud.

Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2019/310⁷ võimaldati Poolale samasugust erandit ja lubati kohaldada jagatud maksmise mehhanismi. Seda erandit lubati kohaldada esialgu kuni 28. veebruarini 2022 ja hiljem pikendati selle kehtivusaega 28. veebruarini 2025⁸. Poola jagatud maksmise süsteem koosneb vabatahtlikust ja kohustuslikust jagatud maksmise mehhanismist. Kohustuslik jagatud maksmise süsteem mõjutab maksukohustuslaste vahelisi elektrooniliste pangaülekannetega makstud kaubarneid ja teenuste osutamist valdkondades, kus käibemaksupettus on eriti suur ja kus pettusi on avastatud juba aastaid. Poola kohustuslikus jagatud maksmise süsteemis tegutseb pank osadeks jaotamise vahendajana, kandes kliendi makstud summa üle tarnija asjaomastele kontodele, st maksustatava summa kaupleja tavakontole ja käibemaksusumma kaupleja kinnisele käibemaksukontole. Kinnisel käibemaksukontol olevad rahalised vahendid kuuluvad maksukohustuslasele, kuid tema võimalus neid käsutada piirub põhimõtteliselt maksuhaldurile tasumisele kuuluva käibemaksu tasumisega või tarnijatelt saadud arvetest tuleneva käibemaksu tasumisega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Õiguslik alus on käibemaksudirektiivi artikkel 395, mille kohaselt võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kohaldada erimeetmeid, millega tehakse erand kõnealuse direktiivi sätetest selleks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Võttes arvesse käibemaksudirektiivi sätet, millel ettepanek põhineb, kuulub ettepanek Euroopa Liidu ainupädevusse. Seepärast subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

⁶ COM/2022/701 final.

⁷ Nõukogu 18. veebruari 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/310, millega antakse Poolale luba kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 51, 22.2.2019, lk 19).

⁸ Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/559, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/310 seoses Poolale loa andmisega jätkata erimeetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 108, 7.4.2022, lk 51).

- **Proportsionaalsus**

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Kuna erand on ajaliselt piiratud ja hõlmab vaid kaupade tarnimist ja teenuste osutamist riigiasutustele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele ning börsiettevõtetele (viimased oleks erandiga hõlmatud ainult kuni 1. juulini 2025), kuuluvad selle kohaldamisalasse sektorid, kus on maksudest kõrvalehoidmisega palju probleeme. Seega on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga, st see aitab vältida maksudest kõrvalehoidmist.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, sest selle saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Sidusrühmadega ei konsulteeritud. Käesolev ettepanek põhineb Itaalia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust konkreetset liikmesriiki.

- **Mõjuhindang**

Mõju ei hinnatud, kuna ettepanekul ei ole eeldatavasti märkimisväärset majandus-, sotsiaalsega keskkonnamõju.

Nõukogu rakendusotsuse ettepaneku eesmärk on pikendada käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 tehtud erandi kohaldamist riigiasutustele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele ja umbes 40 börsiettevõttele tarnitava kauba ja osutatavate teenustega seoses. Nõudes tasumisele kuuluva käibemaksu kandmist maksuameti eraldiseisvale pangakontole, püütakse nõukogu rakendusotsusega eelkõige võidelda maksudest kõrvalehoidmisega, mis tuleneb sellest, et kaubatarnijad ja teenuseosutajad jätaavad kõnealustele börsil noteeritud äriühingutele käibemaksu tasumata. Meede, mida Itaalia praegu rakendab, on osutunud selle eesmärgi saavutamisel tõhusaks vahendiks.

Itaalia esitatud andmete kohaselt suurendas meetme rakendamine makseid ligikaudu 4,6 miljardi euro võrra aastas. Selle summa määras kindlaks *Agenzia delle Entrate*, kes leidis, et *Pubblica Amministrazione* tarnijate puhul on samade tehingute eest pärast jagatud maksmise mehhanismi kasutuselevõttu tegelikult tasutud väiksema tasumisele kuuluva käibemaksu summa, millest on maha arvatud hüvitiste ja tagasimaksete suurenemine, väiksem kui *Pubblica Amministrazione* poolt samade tehingutega seoses tehtud maksed. Itaalia edasises analüüsis jõutakse järeldusele, et see mõju on püsinud stabiilsena kõigil aastatel, mil meetet on täies ulatuses rakendatud. Itaalia kardab, et meetme kaotamine võib kaasa tuua sama suure tulude vähenemise ajal, mil Itaalia tuleb endiselt toime tulla käibemaksu märkimisväärse alalaekumisega.

Arvesse tuleks võtta veel ühte mõju, nimelt seda, et kõnealust süsteemi kasutavad tarnijad ei saa käibemaksu oma klientidelt. Seetõttu peavad nad sagedamini taotlema käibemaksu tagastamist, juhul kui nad ei saa seda käibemaksu tasaarveldada teiste Itaalias tasumisele

kuuluvate maksudega. Selleks et vältida negatiivset mõju nimetatud maksukohustuslastele, eriti neile kaubatarbijatele ja teenuseosutajatele, kes ei asu Itaalias, peab tagastamismenetlus toimima nõuetekohaselt ja viivitusteta. Itaalia leiab, et maksu tagastamise menetluse keskmine kestus on üldjoontes kooskõlas siseriiklike õigusaktidega kehtestatud kolmekuulise tähtajaga⁹. Lisaks lühendatakse menetlusaegu nende ettevõtjate puhul, kelle suhtes kohaldatakse jagatud maksmise mehhanismi, kuna nende taotlusi käsitletakse eelisjärjekorras. Ka on elektrooniline arveldamine lihtsustanud taotluste menetlemist tervikuna, aidates vähendada tagastamistaotluste läbivaatamiseks kuluvat aega üldiselt. Itaalia esitatud andmete kohaselt oli tagastamistaotluste menetlemise keskmine aeg 2021. aastal 68 päeva, samas kui jagatud maksete raames esitatud taotluste menetlemisele kulus keskmiselt 63 päeva.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Meede ei mõjuta ebasoodsalt käibemaksupõhiselt laekuvaid liidu omavahendeid.

⁹ Presidendi 26. oktoobri 1972. aasta dekreedid nr 633 artikkel 38a.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784 selles osas, mis puudutab direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 tehtud erandi kehtivusaega ja kohaldamisala

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,¹ eriti selle artikli 395 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2015/1401² lubati Itaaliale kuni 31. detsembrini 2017 nõuda, et riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest tasumisele kuuluva käibemaksu kannavad nimetatud asutused maksuameti eraldiseisvale ja kinnisele pangakontole („erimeede“). Selle erimeetme puhul on tegemist erandiga direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 206 ja 226 seoses käibemaksu tasumisega ning arveldamisnõuetega.
- (2) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784³ lubati Itaaliale kohaldada erimeedet kuni 30. juunini 2020 ja laiendati erimeetme kohaldamisala, et hõlmata tarned ja teenused teatavatele riigiasutuste kontrollitavatele äriühingutele ja Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsa („FTSE MIB“) indekseeritud börsiettevõtetele. Kõnealust luba pikendati seejärel nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1105⁴ kuni 30. juunini 2023.
- (3) Komisjonis 26. septembril 2022. aastal registreeritud kirjas taotles Itaalia kõnealuse loa kehtivuse pikendamist kuni 31. detsembrini 2026. Kirjas, mille komisjon registreeris 8. mail 2023, taotles Itaalia, et erimeetme kohaldamisala piirduks alates 1. juulist 2025 kaupade tarnimise ja teenuste osutamisega riigiasutustele ning riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele.
- (4) Komisjon teavitas 11. mai 2023. aasta kirjaga teisi liikmesriike Itaalia esitatud taotlusest. Komisjon teatas 12. mai 2023. aasta kirjas Itaaliale, et tal on olemas kogu vajalik teave taotluse hindamiseks.
- (5) Erimeede on osa meetmepaketist, mille Itaalia kehtestas maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmisega võitlemiseks. Meetmepakett, sealhulgas nõukogu

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² ELT L 217, 18.8.2015, lk 7–8.

³ ELT L 118, 6.5.2017, lk 17.

⁴ ELT L 242, 28.7.2020, lk 4.

rakendusotsusega (EL) 2018/593⁵ kehtestatud elektroonilise arveldamise kohustus, on asendanud muud kontrollimeetmed ning võimaldab Itaalia maksuhalduritel kontrollida ettevõtjate deklareeritud erinevaid toiminguid ja käibemaksu tasumist nende poolt.

- (6) Itaalia leiab rakendatud meetmepaketiga seoses, et kohustuslik elektrooniline arveldamine lühendab aega, mis maksuhalduril kulub võimalikust maksupettuse või maksudest kõrvalehoidmise juhtumist teadasaamiseks. Itaalia leiab aga samuti, et erimeetmega kehtestatud jagatud maksmise puudumise korral võib maksupetturitelt või maksudest kõrvalehoidjatelt maksu sissenõudmine pärast kontrolli tegemist osutuda võimatuks, kui nad on maksejõuetud. Seega on jagatud maksmise mehhanism kui eelkontrolli meede osutunud väga tõhusaks ja täiendab kohustuslikku elektroonilist arveldamist, mis on järelkontrolli meede.
- (7) Itaalia on korduvalt lubanud mitte taotleda jagatud maksmise mehhanismi kohaldamist võimaldava erimeetme pikendamist, kui tema kavandatud meetmepakett on täielikult rakendatud. Siiski leiab Itaalia, et arvestades erimeetme tõhusust ja selle koostoimet muude kohaldatavate meetmetega, eelkõige elektroonilise arveldamise kohustusega, tuleks erimeetme kohaldamisala laiendada, et vältida tagasilööke Itaalias käibemaksu alalaekumise vähendamiseks tehtud jõupingutustele. Selleks et täita oma kohustust erimeede järk-järgult kaotada, muutis Itaalia oma taotlust ja palus jätta alates 1. juulist 2025 erimeetme kohaldamisalast välja kaupade tarnimine ja teenuste osutamine Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsa („FTSE MIB“) indekseeritud börsiettevõtetele. See ajavahemik võimaldab maksukohustuslastel, keda erandi kohaldamisala piiramine mõjutab, teha oma tegevuses vajalikke kohandusi, ja Itaalia ametiasutustel jälgida, kas meede on tõhus, ning piisavalt hinnata võimalike muude meetmete võtmist.
- (8) Meetme üks tagajärg on see, et maksukohustuslasest kaubatarbijad või teenuseosutajad ei saa tasaarveldada sisendkäibemaksu kaubatarneametelt või osutatud teenustelt tasutud käibemaksuga. Need kaubatarbijad või teenuseosutajad võivad olla pidevalt krediitpositsioonis ja peavad maksuametilt taotlema selle käibemaksu tagastamist. Itaalia esitatud teabe kohaselt on maksukohustuslastel, kes teevad jagatud maksmise mehhanismiga hõlmatud tehinguid sellistest tehingutest tuleneva krediidi piires, õigus saada asjakohast käibemaksukrediiti eelisjärjekorras. See tava tähendab, et jagatud maksmise mehhanismiga seotud tagasimaksetaotlusi menetletakse võrreldes mitteprioritiseeritud tagasimaksetega nii eeluurimise kui ka tasumisele kuuluvate summade maksmise ajal eelisjärjekorras.
- (9) Taotletav erand peaks olema ajaliselt piiratud, et oleks võimalik hinnata selle sobivust ja tõhusust. Luba tuleks seetõttu pikendada kuni 30. juunini 2026, mis peaks olema piisav, et hinnata Itaalia rakendatud meetmeid maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks asjaomastes sektorites.
- (10) Selleks et tagada vajalik kontroll taotletava erandi kohaldamise suhtes ja eelkõige selleks, et hinnata meetme mõju erandi kohaldamisalasse jäävate maksukohustuslaste käibemaksutagastustele, peaks Itaalia esitama 2024. aasta septembriks komisjonile aruande, milles antakse ülevaade üldisest olukorrast seoses käibemaksu tagastamisega maksukohustuslastele, eeskätt tagastamismenetluse keskmise kestuse ning selle meetme ja asjaomastes sektorites maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks Itaalia

⁵ Nõukogu 16. aprilli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/593, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kehtestada erimeetme, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 218 ja 232 (ELT L 99, 19.4.2018, lk 14–15).

rakendatud muude meetmete tõhususe kohta. Aruanne peaks sisaldama erinevate rakendatud meetmete loetelu koos nende jõustumise kuupäevaga.

- (11) Erimeede on kooskõlas taotletava eesmärgiga, sest meede on ajaliselt piiratud ja seda kohaldatakse üksnes sektorites, kus on maksudest kõrvalehoidmisega palju probleeme. Lisaks sellele ei kaasne erimeetmega ohtu, et pettus võiks üle kanduda teistesse sektoritesse või liikmesriikidesse.
- (12) Erimeetme kohaldamine ei mõjuta ebasoodsalt lõpptarbimise etapis kogutava maksutulu kogusummat ega käibemaksust saadavaid liidu omavahendeid.
- (13) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2017/784 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu rakendusotsust (EL) 2017/784 muudetakse järgmiselt:

- 1) artikli 1 kolmas taane tunnistatakse kehtetuks;
- 2) artikli 3 teises lõigus asendatakse kuupäev „30. septembriks 2021“ kuupäevaga „30. septembriks 2024“;
- 3) artiklis 5 asendatakse kuupäev „30. juuni 2023“ kuupäevaga „30. juuni 2026“.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle teatavakstegemise päeval.

Artikli 1 punkti 1 kohaldatakse alates 1. juulist 2025.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*